

Akademický rok 2021/2022

Diplomová práce – posudek vedoucího

Jméno a příjmení studenta: Tereza Vinklárková

Název práce: Kouzlo nevyřčeného slibu

Tereza Vinklárková na své práci pečlivě pracovala už od začátku akademického roku. Měla jasnou představu, čím se chce zabývat a k výslednému uměleckému dílu se propracovala kladením si podstatných otázek, rešeršemi v příbuzných uměleckých projektech i literatuře či vlastním psaním. Vznik videa byl podmíněn sestavením profesionálního týmu, dobře naplánovaným natáčecím plánem a scénářem. Tereza využila svých technických a uměleckých schopností k tvorbě kostýmů a jednotlivých sugestivních prostředí a zároveň spolupracovala s umělci*kyněmi a dosáhla tak profesionálního výsledku.

Společně jsme se zabývaly tím, jaká forma bude zvolené téma nejlépe komunikovat tak, aby bylo divácky přenositelné a navodilo adekvátní (zjednodušeně řečeno naléhavou) atmosféru. Stejně podstatné bylo tázat se, jak si proces vzniku institucionálně kritického díla užít a pocit určité služby vůči škole a umělecké veřejnosti zaměnit za radost ze vzniku autonomního uměleckého díla.

Kouzlo nevyřčeného slibu je právě takovým komplexním uměleckým dílem. Sestává z mnoha komponentů, které jsou sjednoceny ve stejnojmenné video-eseji. Umělkyně Tereza Vinklárková v něm spojila několik tematických a estetických rovin. Ty na její dosavadní tvorbu nenavazují pouze z hlediska již dříve vypracované vizuality, ale vychází také z autorčina zájmu o alternativy vzdělávacích procesů a fungování umělce*kyně uvnitř emocionálně náročného prostředí uměleckých škol a umělecké produkce vůbec. Hledání alternativních forem vzdělávání se ukázalo jako proces náročnější než samo studium a autorku přimělo v závěrečné práci k reflexi své vlastní pozice, jakož i k rozboru širšího institucionálního selhání.

Být hodnocena institucí, jejíž kritickým rozbořením se práce částečně zabývá není lehká situace ani pro jednu ze zúčastněných stran. Tereza ale změnila perspektivu, jak toto selhání nahlédnout – její pohled není zaměřený ven, ale začíná u ní samotné, v útrobách vlastního těla. Autorčino tělo a jeho psychosomatické projevy se stávají polem, na kterém se tyto boje odehrávají. Je to právě víc tělo, než jeho majitelka Riya, které nás provádí studiem, jakož i emocemi s ním spojenými - od radostného očekávání dne schůzky po pocity deziluze, demotivace, až po fyzický kolaps. Nejasnost v tom, kdo nám vlastně příběh Riyi vypráví, je podpořena hravým zaměňováním zájmen i absencí autorčina skutečného hlasu. Profesionální herecký přednes kontrastuje s letargií bloudící hlavní postavy. Stejně tak absurdní se zdá situace, kdy se „bludička“ střetává s realitou zdravotnických zařízení i terminologií, od které čeká vysvětlení svého stavu. To se jí

dostat nemůže – její „onemocnění“ není medicínského charakteru, je to nemoc vyvolaná ztrátou důvěry v blízkou osobu, v instituci, ve společnost a nakonec i sama v sebe.

Ačkoliv se může zdát spojení kritického hlasu v textu s neoromantickou vizualitou díla nekompatibilní, domnívám se, že výběr této estetiky je trefný. (Méně jistá si jsem střídáním této estetiky s částmi popisujícími vznik vločky). Současná vlna romantismu v umění se často vykládá jako určitá forma eskapismu, což by mohlo sedět i v Terezině případě. Riya také mluví o útěku ze situace, do které ji roztekly hranice mezi profesním, studijním a osobním zavedly. Vedle toho se však nabízí výklad romantického obratu jako odkaz k původní bojovnosti, hloubce a síle vzdorující osvícenské racionalitě. Bludičky a skřítky tedy nesymbolizují tzv. snowflakes, kteří*é mají být údajně labilními jedinci, ale naopak jsou odhodlaní*é bojovat s všudypřítomnou zkázou i díky empatii vůči těmto projevům. I v tomto vnímám Kouzlo nevyřčeného slibu jako aktuální – připomíná, že na konci jakéhokoli projektu, realizace či institucionálního záměru stojí vždy člověk s jeho prožitky, emocemi, s její zranitelností. A tyto osobní příběhy jsou a budou součástí politik, což ostatně Terezina práce skvěle demonstruje.

Otázky k rozpravě:

1. Mezi příběhem Riya a konstrukcí vločky je jasná obsahová paralela. Kde vidíš jejich prolnutí z hlediska vizuality nebo proč jsi pro ně zvolila tak odlišnou estetiku?

2. Riya je zkrácenina tvého uměleckého alter-ega Gloriya. Napovídá to, že zůstáváš aktérkou tvých vyprávění, ale zároveň se umělkyni Gloriyi vzdaluješ. Jak vytváříš hranice mezi tím, kde jsi to stále ještě ty a tvůj životní příběh a kde od něj odstupuješ směrem k obecnému sdělení?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

MgA. Martina Drozd Smutná

Datum: 3.5. 2022

